

Õiguskantsler

Teie 05.12.2017 nr

Meie 20.12.2017 nr 6-1/171636/1705868

Vanemahüvitise maksmine mitmike sünni korral

Austatud avaldaja

Küsisite, kas põhiseadusega on kooskõlas, et mitmike sünni korral makstakse vanemahüvitist vaid ühele vanemale.

Mõistan, et vanemahüvitise maksmise reeglid võivad tunduda mitmike peredele ebaõiglased, kuid neid pole põhjust pidada põhiseadusvastaseks.

[Perehüvitiste seaduse](#) (PHS) § 32 lõike 1 järgi on vanemahüvitise eesmärk säilitada riigi toetuse andmisega varasem sissetulek inimesele, kelle tulu väheneb laste kasvatamise tõttu. Niisiis ei maksta vanemahüvitist lapse, vaid ühe vanema kohta, kes on lapse kasvatamise tõttu töölt eemal ja kellel jääb seetõttu teine tulu (osaliselt) saamata. Sama kinnitab seaduseelnõu [seletuskiri](#).

Vanemahüvitise eesmärki silmas pidades on Riigikogu kehtestanud vanemahüvitise maksmise tingimused mitmike vanematele ja ka neile, kelle perre sünnib järjest mitu last. Sellest hoolimata, et peres kasvab mitu väikelast, pole lapsi kasvataval vanemal õigust saada mitmekordset vanemahüvitist, sest tema sissetulek ei vähene mitme lapse kasvatamise tõttu mitu korda.

Mõistagi on mitme väikelapse kasvatamine keeruline ja perede elu aitaks lihtsustada, kui mõlemal vanemal oleks võimalik korraga kodus olla ja vanemahüvitist saada. Siiski jääb kehtiv regulatsioon põhiseadusega antud piiridesse. Riigikogu on põhiseaduse raames vaba kehtestama vanemahüvitise maksmise tingimusi, kuna selle hüvitise maksmine ei ole põhiseaduse järgi riigi kohustus, vaid rahvaesindajate valik (vt Riigikohtu otsust asjas [3-4-1-23-11](#), p 68).

Praegune kord ei ole vastuolus ka võrdse kohtlemise põhimõttega. Mitmike vanematega on kõige sarnasemas olukorras pered, kuhu sünnib mitu last väikese ajavahega. Ka neile makstakse vanemahüvitist vaid ühe lapse kohta vanema valikul (vt PHS § 33 lõige 5).

Hiljuti vastu võetud [perehüvitiste seaduse muudatustega](#) otsustati kolmikute või enamaarvuliste mitmike perede olukorda leevendada. Riigikogu kehtestas seadusega toetuse, mida makstakse kolmikute või enamaarvuliste mitmike 18-kuuseks saamiseni. Seletuskirja järgi võimaldab toetus vanematel palgata mitmike eest hoolitsemiseks abiline.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Vanemahüvitisest erinevatel alustel makstakse lapsetoetusi. PHS § 17 kohaselt makstakse lapsetoetust lapse kohta. Seega saavad mitmike vanemad lapsetoetust selle järgi, kui palju peres lapsi kasvab.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise